

at staa til de nævnte Paragrafer og da navnlig Grundlovens § 91, følger jeg mig særlig opfordret til at sige nogle Ord ifølge den Stilling, jeg, som sagt, tidligere har indtaget til Spørgsmaalet om Ordningen af den kommunale Bestyrelse for Kjøbstæderne. Foreløbig vil jeg dog endnu tillade mig en Ytring med Hensyn til den tredie Bemærkning af den høitærede Forslagsstiller, som førte Ordet ved Indbringelsen af Lovforslaget. Han udtalte da nemlig, at medens det maatte erkjendes, at Landkommunerne ved den nuværende Conseilspræsidents Virksomhed, i det Hele taget havde faaet en tilfredsstillende Ordning af deres kommunale Forhold, var det Samme ikke ligeledes Tilfældet for Kjøbstædernes Bedkommende. Han anførte egentlig ikke nogen anden Indvending med Hensyn til Ordningen for Kjøbstædernes Bedkommende end den, som skulde afhjælpes ved det foreliggende Forslag, at Byerne ikke selv vælge deres Borgmester, men at der er en kongevalgt Borgmester, som leder Byraadets Forhandlinger og udfører dets Beslutninger og i det Hele altsaa for saa vidt handler som Byens Embedsmand. Dette undrede mig noget, thi det er da sikkert nok, at der i den Henseende ikke er nogen Forskjel paa Landets store Kommuner, jeg mener Amtsrådene, og paa Kjøbstadrepræsentationerne. Ogsaa i Amtsrådene føres Forrådet af en kongevalgt Amtmand, der er født Formand i Amtsrådet og udfører dets Beslutninger. Det var netop i sin Tid under Henvisning til, hvad der er gjældende med Hensyn til Ordningen af Amtsrådsinstitutionen, at man blev staaende ved den Ordning, som nu for Tiden er gjældende ifølge Kjøbstadkommunalloven af 26de Mai 1868. Naar man imidlertid dengang i 1868 blev staaende ved, hvad der nu er gjældende Lov, da var det, som det blev oplyst af det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Berg), fordi man kun paa den Maade dengang havde Udfigt til overhovedet at faae gennemført en Reform af Kjøbstædernes Kommunalvæsen, som vel i det Store maatte siges at indeholde et ingenlunde ubetydeligt Fremskridt imod den tidligere stedfindende Ordning. Det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Berg) har jo oplyst, hvorledes Folkethinget i den foregaaende Samling, i 1866—67, havde fastholdt, og det med et betydeligt Flertal, en anden, noget friere Ordning, og at man kun var gaaet ind paa, hvad der tilsidt blev Lov, fordi det var Betingelsen for, at man kunde opnaa den daværende Indenrigsministers Tilslutning til Lovforslaget, hvilken jo var nødvendig, for at Loven kunde udfomme. Men uagtet man

saaledes gif ind paa at stille Byraadene, hvad Formandens Stilling angik, paa samme Maade, hvorpaa Amtsrådene ere stillede for deres Bedkommende, gjorde man det dengang dog kun under et Forbehold. Man gav Ordningen fra første Færd af Karakteren af at være kun midlertidig, forbigaaende. Man udtalte jo nemlig, at den kongevalgte Borgmester kun skulde være Formand i Byraadet, indtil en Reform af Retspleien, og hvad dermed staaer i Forbindelse, havde fundet Sted, og det blev udtalt dengang, at man forudsatte, at det ikke vilde være saa grumme længe, inden en saadan Reform vilde kunne blive gennemført. Man kunde nu maasse sige: Det har jo vist sig, at denne Forudsætning ikke har holdt Stik, har vist sig, at vi ikke have faaet denne Reform, og deri ligger altsaa netop en Opfordring til at søge paa denne Maade at faae Forholdet ordnet. Jeg kunde da fristes til at sige overfor det høitærede Medlem, der indbragte Forslaget (Monrad), at dersom man finder Anledning til at paatalde Folkethingets Respekt for, dets Kjærlighed til Grundlovens § 71, saa vilde der være nogen Opfordring til at gjøre disse Betragtninger gjældende ligeoverfor de Lovforslag, som skulle løse Spørgsmaalet i dets Helhed. Der har jo gjentagne Gange været forelagt Forslag i denne Retning fra Justitsministeren. Dersom man var gaaet ind paa og havde faaet gennemført Behandling af disse Forslag, vilde man ad den Vej være kommen til en fuldstændig Løsning ogsaa af den Opgave, der ligger for i Loven af 26de Mai 1868, hvad Borgmesterstillingen angaar. Det tør jo imidlertid ikke negtes, at disse Forslag fra Justitsministerens Side ikke ere blevne modtagne her med en saa varm Interesse, med saa megen Nidkærhed for Sagens Tilendebringelse fra Thingets Side, som Sagen i og for sig fortjener, og som den blandt Andet kunde gjøre Krav paa netop i Kraft af Grundlovens § 71. Naar man vil sige, at det foreliggende Lovforslag stiller hen i denne Retning, da er det jo ganske vist Noget, som ikke godt kan benegtes, men bortset fra Maaden, hvorpaa man tænker sig Sagen gennemført, og hvorom jeg senere vil komme til nærmere at udtale mig, kan det jo ikke være tvivlsomt, at det, som det fornemlig maa siges at være magtpaaliggende at friggjøre Retspleien for, er denne Sammenblanding med Politigjerningen, og i denne Henseende hjælper Lovforslaget Intet. Ja, der findes endog i Lovforslagets 1ste Linie en Bestemmelse — som jeg rigtig nok tilstaaer, at jeg har nogen Vanskelighed ved at fatte — som gaar ud paa, at, naar et Borgmesterembede, hvortil er